VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Muita ehdotuksia uusiksi keinoiksi – miten ne soveltuisivat ilmastolakiin?

21.10.2020 I Oras Tynkkynen
Tyrsky-Konsultointi

Mitkä muut uudet keinot?

- Selvityksessä pääkohteena oli kolme keinoa: 1) päästö-budjetit, 2) kompensaatiot ja 3) laajennetut hiilimarkkinat
- Tämän lisäksi tarkasteltiin kevyemmin muita mahdollisia uusia keinoja vahvistaa ilmastolakia
- Ehdotukset kerättiin kirjallisuudesta, kyselyistä, haastatteluista, työpajoista ja julkisesta keskustelusta
- Tarkempaan tarkasteluun valittiin kolme keinoa
  1. oikeudenmukaisen siirtymän periaate
  2. lakien ja talousarvioiden ilmastoarviointi
  3. kunnille velvoite asettaa päästötavoite

Oikeudenmukaisen siirtymän periaate

- **Miksi**
  - päästötavoitteiden tiukentuessa myös vaikutukset eri ihmisryhmiin voivat kasvaa
  - periaatteen kirjaaminen voi vahvistaa ilmastotoimien oikeudenmukaisuutta ja hyväksyttävyyttä
  - oikeudenmukainen siirtymä (just transition) on mukana monien verrokkimaiden ilmastolaeissa ja EU:n ilmastolakiesityksessä
- **Suositus:** kirjataan oikeudenmukaisen siirtymän periaate ilmastolakiin
- **Hyvä huomata:** periaate voi ohjata ilmastotyötä, mutta oikeudenmukaisuus edellyttää käytännön toimia

Lakien ja talousarvioiden ilmastoarviointi

- **Miksi**
  - ilmastoarvioinnin kirjaaminen voi vahvistaa ilmastopolitiikan johdonmukaisuutta ja siten tehokkuutta
  - ilmastolaki valtion ilmastotoimia ohjaavana puitelakina soveltuu lakien ja valtion talousarvioiden ohjaamiseen
- **Suositus:** selvitys tukee lakien ja valtion talousarvioiden ilmastoarvioinnin kirjaamista ilmastolakiin yleisellä tasolla
- **Hyvä huomata:** lain yleiskirjauksen lisäksi tarvitaan alempitasoista sääntelyä, tarkempaa ohjeistusta ja koulutusta

Kunnille velvoite asettaa päästötavoite

- **Miksi**
  - varmistaa, että kaikki kunnat ovat ilmastotalkoissa mukana
  - edistää kunnissa avointa keskustelua ilmastotoimista
- **Suositus:** kirjataan kuntien hiilineutraalius- tai muita päästötavoitteita koskeva velvoite ilmastolakiin
- **Hyvä huomata:** kunnat voivat toteuttaa yksin tai yhdessä, kuntia on tarpeen tukea päästötavoitteiden asettamisessa ja muussa ilmastotyössä

Kiitos

Oras Tynkkynen
oras.tynkkynen@tyrskyconsulting.fi

